

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Ústí nad Labem

Inspekční zpráva

Základní škola Bechlín 46, okres Litoměřice

Adresa: 411 86 Bechlín 46

Identifikátor školy: 600 081 567:

Zřizovatel: Obec Bechlín, PSČ 411 86

Školský úřad: Litoměřice, Na Valech 525, PSČ 412 01

Termín konání inspekce: 17. - 18. listopadu 1999

Čj.	066 777/99
Signatura	of2bt101

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Čtyřtřídní základní škola v Bechlíně s kapacitou 120 žáků je zařazena do sítě škol k 1. září 1998 pod čj. 23/98. Součástí školy je školní družina. V tomto školním roce navštěvuje školu 63 žáků, 50 z Bechlína, 9 žáků dojíždí z Horních Počapel, 3 z Roudnice n. L. a 1 žák ze Štětí. Spojeně se vyučuje 1. a 2. ročník s 21 žáky, 3. - 5. ročník se vyučuje samostatně. Začátek výuky je vzhledem k dojíždějícím žákům posunut na 7.30 hod.

Hodnocení kvality vzdělávání v českém a německém jazyce, matematice, prvouce, přírodovědě a tělesné výchově.

V rámci orientační inspekce se ČŠI zaměřila na kvalitu vzdělávání v českém a německém jazyce, matematice, prvouce, přírodovědě a tělesné výchově. Hospitační činnost sledovala plánování, podmínky, organizaci a formy výuky, motivaci a hodnocení, úroveň interakce a komunikace.

Časová dotace ve sledovaných předmětech odpovídá zvolenému vzdělávacímu programu Obecná škola čj. 120 35/97-20. Podle tohoto programu pracuje škola už od roku 1993. Časové i tematické rozvržení učiva zachycují plány jednotlivých předmětů, probírané učivo je v souladu s těmito plány a osnovami. Výjimku tvoří německý jazyk v pátém ročníku. V tělesné výchově není v plánech vyznačeno časové plnění. Kontinuita mezi ročníky je dodržena.

V posledních dvou letech došlo téměř k úplné obměně pedagogického sboru. Z původního personálu zůstala pouze nynější ředitelka školy. Další tři učitelky, které nastoupily do školy dodatečně, nesplňují zatím podmínky pedagogické a odborné způsobilosti, neabsolvovaly kurzy zaměřené na vyučování podle programu Obecné školy a nemají velké zkušenosti s výukou na základní škole. V současné době si všechny doplňují vzdělání studiem na pedagogické fakultě. Devět hodin výchov nekvalifikovaně vyučuje vychovatelka školní družiny. Odborně i pedagogicky způsobily se tak týdně odučí jen 13 hodin, které tvoří úvazek ředitelky školy. Hospitace prokázaly, že nevyhovující personální podmínky i přes viditelnou snahu a poctivou přípravu nepříznivě ovlivňují kvalitu a věcnou správnost výuky a způsobily odklon od filozofie a cílů výuky Obecné školy.

Škola používala učebnice z nakladatelství Alter a Prodos, nyní přechází na učebnicovou řadu ze SPN. Materiální podmínky pro výuku, až na tělesnou výchovu, jsou dobré. Je zde dostatek starších i novějších pomůcek, nástěnných tabulí a obrazového materiálu (mnohé jsou umístěny přímo ve třídách) i potřebná didaktická technika. Třídy jsou prostorné, vybavené starším, ale odpovídajícím nábytkem. Výzdoba tvoří práce žáků a různé pomůcky. Škola nemá vlastní tělocvičnu, pro výuku využívá buď jednu částečně vybavenou učebnu, nebo hernu místní mateřské školy. Za příznivých povětrnostních podmínek cvičí žáci na školní zahradě s malým hřištěm a doskočištěm nebo na obecním hřišti. Jen s obtížemi se tak daří plnit vzdělávací standardy (např. gymnastika na nářadí) tohoto předmětu. Mimořádně vkusná a nápaditá je výzdoba společných prostor, na škole panuje vzorná čistota a pořádek. Z hlediska psychohygieny nepříznivě působí (zvláště na žáky prvního a druhého ročníku) posunutí výuky na 7.30 hod., žáci působili v první vyučovací hodině ospale a unaveně. Na únavu žáků mělo také vliv jen ojedinělé zařazování relaxačních chvil.

Ve výuce samotné využívali vyučující kromě učebnic a sešitů vlastní nakopírované materiály, kartičky nebo kartotéku slov (český jazyk, německý jazyk), poslechovou nahrávku (německý jazyk), pro prvouku ve druhém ročníku si žáci donesli zeleninu a ovoce z domova, v přírodopise využili nákresy na tabuli, nástěnné obrazy, encyklopedie.

Žáky se v průběhu většiny hodin dařilo dobře motivovat, převažovalo pozitivní hodnocení.

Bylo vidět, že většina žáků má ke svým učitelům důvěru a k výuce pozitivní vztah, někdy ovšem vyučující jen s obtížemi zvládali projevy drobné nekázně pramenící zpravidla z nedostatku zaměstnání.

Český jazyk, německý jazyk

Dobře promyšlen z hlediska motivování, střídání přímé a nepřímé práce, ale i rozvoje slovní zásoby byl český jazyk v I. třídě. Hodinu českého jazyka v další z navštívených tříd, ale i aktivitu a kázeň žáků nepříznivě poznamenaly chyby v organizaci hodiny (často nejasné a matoucí pokyny), v metodice (např. nevhodné zařazení diktátu v závěru hodiny a nesprávný způsob diktování), ale i ve věcné správnosti podávaného učiva. Kladem byl diferencovaný přístup k žákům se specifickou poruchou učení. V hodině čtení a literární výchovy zaujala žáky dramatizace pohádky, na které se aktivně podíleli všichni žáci s tím, že pohádku předvedou na veřejném vystoupení. Poněkud na závalu bylo časté zasahování vyučující do projevů žáků.

Péče věnovaná grafické úpravě a opravám v sešitech je v jednotlivých třídách rozdílná, chybí důsledný přístup k práci s chybou. Menší pozornost se věnuje psychohygieně psaní.

Problémem zůstává výuka německého jazyka ve čtvrtém a pátém ročníku. Neznalost praktického jazyka a metodiky cizojazyčné výuky a pedagogická nezkušenost výrazně limitují snahu vyučujících a ovlivňují i kvalitu a rozsah získaných vědomostí a dovedností. ČŠI považuje za nevhodné hodnotit žáky čtvrtého ročníku už krátce po zahájení výuky nedostatečnými. Žáci pátého ročníku přešli v tomto školním roce na nové učebnice (shodné se spádovou školou) a začínali znovu od první lekce, takže v současné době zvládají učivo čtvrtého ročníku a je reálné nebezpečí, že nebudou dostatečně dobře připraveni na přestup do šestého ročníku.

Výuka českého jazyka je celkově hodnocena jako dobrá. Nevyhovující je stav z hlediska odbornosti a organizace výuky, vedoucí až k neplnění osnov v pátém ročníku, v německém jazyce.

Matematika

V neodborně vyučovaných hodinách převažovaly hromadné (frontální) metody práce, téměř chyběla diferenciací zohledňující různé tempo a schopnosti žáků, individuální péče byla věnována ojediněle. Kladem jedné z uvedených hodin byla aplikace výpočtu na skutečnou situaci ve třídě, v druhé hodině pak to, že žákům, kteří nepochopili zadaný úkol, podávala vyučující vysvětlení u tabule. Celkový průběh výuky byl však v této třídě chaotický. Žáci byli např. způsobem zadání slovního úkolu dezorientováni a řešili úkol špatně. Nedostatečné procvičování učiva má negativní vliv na kvalitu vědomostí. Rovněž úpravě v sešitech není věnována patřičná pozornost, špatný způsob zápisů vede k chybám ve výpočtech.

Ve třídě s dvěma odděleními, vyučované pedagogicky a odborně způsobile, byly řešeny úlohy a činnosti formou hry. Pochvalou motivování žáci používali různé názorné pomůcky, dovedli správně a samostatně řešit slovní úlohu včetně zápisu, grafického znázornění, výpočtu a odpovědi. Množství příkladů bylo diferencováno podle tempa žáků, rychlejší žáci nevyrušovali vyučující při přímé práci s druhým ročníkem a „přidělovali“ další příklady a matematické křížovky spolužákům. Žáci už zvládli málotřídní způsob výuky. Přiměřená pozornost je zde věnována grafické úpravě a správnosti prováděných zápisů.

I když výsledky výuky jsou u jednotlivých vyučujících rozdílné, je třeba konstatovat, že všechny hodiny byly včetně tabule a pomůcek připravené.

Výuku matematiky hodnotí ČŠI celkově jako dobrou.

Prvouka, přírodověda

Zhlédnuté hodiny byly včetně zápisů a nákresů na tabuli a všech pomůcek připravené, v pátém ročníku bylo nové učivo doplněno četbou úryvků z encyklopedických knih.

Přestože výuka je zajištěna pedagogicky a odborně nezpůsobilými vyučujícími, celková kvalita byla lepší než v hodinách matematiky. Hodiny probíhaly v příjemné pracovní atmosféře a žáci přistupovali k výuce se zájmem, v 5. ročníku s trvalou aktivitou. V tomto ročníku je zřejmý dobrý systém motivace i využití mezipředmětových vztahů.

Menší zkušenost vyučující se projevila v organizaci hodiny prvouky ve třídě se dvěma ročníky. Nepoměr mezi přímou a nepřímou prací a nepřesné pokyny vyvolaly ve třídě neklid a negativně ovlivnily konečný výsledek jinak pěkně připravené hodiny. Kladem bylo zařazení prvků dramatické výchovy a skupinové práce.

Výuka je hodnocena celkově jako dobrá.

Tělesná výchova

Zhlédnuté hodiny tělesné výchovy u nejmladších a nejstarších žáků byly pečlivě připravené, přizpůsobené daným podmínkám. Žáci dovedou průpravné cviky sladit s hudbou, umí dodržet rytmus při nácviku lidového tance. Při inspekci byla pozorována bojácnost několika žáků vyplývající z nezkušenosti a určitá neobratnost až nešikovnost. Rozhodně budou mít někteří žáci po přechodu na úplnou základní školu v tělesné výchově problémy, které se projevují již nyní.

Celkově lze hodnotit úroveň výuky tělesné výchovy především z hlediska přípravy vyučujících jako dobrou.

Hodnocení kvality vzdělávání

Až na německý jazyk v pátém ročníku odpovídá členění učiva do jednotlivých ročníků učebním osnovám, kontinuita výuky je zajištěna. Materiální a prostorové podmínky s výjimkou tělesné výchovy jsou dobré. Výměna pedagogického personálu a vysoká nekvalifikovanost poznamenaly úroveň výuky a znamenají ústup od tvořivostně orientovaného pojetí Obecné školy. Psychohygienické podmínky jsou dobré, důsledně je potřeba dodržovat psychohygienu psaní. Struktura hodin odpovídala věku žáků a výukovým cílům, u nekvalifikovaných učitelů se i přes poctivou přípravu a snahu projevovaly organizační a metodické chyby. Nízké počty žáků umožňují individuální přístup. Situace ve výuce německého jazyka vyžaduje urychlené řešení. Kvalita vzdělávání v ostatních sledovaných předmětech je celkově hodnocena jako dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Ředitelka školy (ŘŠ) je ve funkci druhý rok. Koncepti školy zpracovala s výhledem na pět let. Vychází v ní z demografického vývoje v obci, zabývá se zlepšováním materiálního vybavení školy, zlepšováním prostorových podmínek, rozvojem spolupráce se spádovou a mateřskou školou. Změny v personálním obsazení a nepřipravenost stávajících učitelek pro výuku podle programu Obecné školy vedou ŘŠ k úvahám, že od příštího roku přejde škola od 1. ročníku na

vzdělávací program Základní škola. Roční plán práce kromě organizační části a plánu oprav a údržby obsahuje úkoly pro jednotlivé měsíce.

Rozsah plánování vychází z velikosti a potřeb školy. Plán vychází z analýzy současného stavu a je postupně plněn. Plánování je hodnoceno jako velmi dobré.

Organizování

Povinná dokumentace školy je vedena na platných tiskopisech a je přehledná. Školní řád má příkazový charakter, neobsahuje práva žáků, podlouhlé razítko neodpovídá současnému názvu školy. Kompetence jednotlivých pracovníků jsou stanoveny, pravomoci vymezeny a projednány na pedagogické radě. Informace jsou předávány prostřednictvím pedagogických rad, vyvěšovány na nástěnce ve sborovně. Aktuální problémy se řeší průběžně, všichni zaměstnanci jsou v denním kontaktu. Organizace vyučování odpovídá závazným právním předpisům. Na škole není ustaveno metodické sdružení.

Rodiče jsou informováni prostřednictvím notýsků a žákovských knížek, schůzky se konají třikrát až čtyřikrát ročně. Žáci školy vystupují při různých příležitostech na veřejnosti, účastní se soutěží, škola pro ně pořádá množství sportovních, zábavných i kulturních akcí. Ve škole pracuje pět zájmových útvarů. Zřizovatel je o potřebách školy pravidelně informován, ŘŠ je členkou zastupitelstva. Péče zřizovatele o školu je příkladná.

Organizační struktura vychází z jednoduchého uspořádání a jasného stanovení kompetencí a pravomocí jednotlivých pracovníků a umožňuje dobrou informovanost zaměstnanců, žáků i rodičů. Na škole nejsou ustanoveny metodické orgány. Organizace je hodnocena jako velmi dobrá.

Vedení a motivování pracovníků

Základem operativního řízení jsou krátké porady, které vedení školy svolává podle potřeby, vyučující (kromě dozoru) se scházejí denně o hlavní přestávce ve sborovně. Kritéria hodnocení jsou stanovena a známa, patří mezi ně i účast na dalším vzdělávání. Vedení školy poskytuje sice průběžně metodickou pomoc nekvalifikovaným, jak se však ukázalo, tato pomoc musí být do budoucna účinnější a systematická.

Styl řízení je založen na dohodě a vzájemné důvěře všech pracovníků. Hodnocení vychází z kvalitně zpracovaných, obecně známých kritérií. Metodická pomoc nekvalifikovaným zatím postrádá ucelený systém. Vedení a motivování je hodnoceno jako dobré.

Kontrolní mechanismy

ŘŠ pravidelně kontroluje plnění ročního plánu i všechny oblasti života školy. Plán kontrolní činnosti je zpracován, výsledky kontrol jsou vyhodnocovány a projednávány s pracovníky. Součástí kontrolního systému je hospitační činnost. V minulém školním roce uskutečnila ŘŠ 14 hospitací, letos zatím čtyři. Zápisy obsahují popis hodiny a závěr, chybí přijetí opatření nebo doporučení k další činnosti vyučujícího, což je, jak se ukázalo v průběhu inspekce, nezbytné. V pololetí a na konci školního roku kontroluje ŘŠ úroveň čtenářských dovedností a jednotliví vyučující zadávají v hlavních předmětech po konzultacích s ředitelkou kontrolní prověrky. Na pedagogické radě se projednávají výsledky těchto prověrek a jsou přijímána opatření k nápravě zjištěných nedostatků.

Systém kontrol je stanoven plánem kontrolní činnosti a je dodržován. Výsledky kontrol jsou projednávány s pracovníky. Škola vytváří vlastní evaluační nástroje pro hodnocení úrovně výsledků učení. Kontrolní systém je hodnocen jako velmi dobrý.

Hodnocení kvality řízení

Ředitelka školy je ve funkci teprve druhý školní rok, přesto se už v problematice řízení školy dobře orientuje. Organizační struktura je jednoduchá a přehledná, kompetence jsou stanoveny. Největším problémem školy je nekvalifikovanost a malá zkušenost vyučujících a z toho vyplývající zvýšená potřeba metodického vedení. Celkově je řízení hodnoceno jako velmi dobré.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- Škola vykazuje tři žáky se specifickou poruchou učení. Pro ně jsou zpracovány individuální plány a ředitelka školy s nimi provádí ambulantní nápravu. Při hodnocení těchto žáků se přihlíží k rozsahu poruchy. Ve spolupráci SPC v Litoměřicích poskytuje škola vytypovaným žákům logopedickou péči.

- Škola vyvíjí rozsáhlou zájmovou a mimoškolní činnost a přispívá k hodnotnému využití volného času žáků, konkrétními akcemi podporuje rozvoj ekologického myšlení.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- poslední rozhodnutí o zařazení do sítě škol č.j. 23/98
- výroční zpráva školy za školní rok 1998/99
- koncepce školy
- plán práce na školní rok 1999/2000
- plán kontrolní činnosti
- tematické plány hospitovaných předmětů
- povinná dokumentace školy podle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., ve znění pozdějších úprav
- žákovská dokumentace (žákovské knížky, notýsky, sešity)
- podkladová inspekční dokumentace

ZÁVĚR

Pozitivní zjištění

- vkusná a účelná výzdoba interiéru školy, vzorná čistota a pořádek
- rozsah mimoškolní a zájmové činnosti, prezentace školy v obci
- kvalitní spolupráce školy se zřizovatelem
- příkladná péče zřizovatele o školu, poskytování prostředků na zlepšování materiálního i technického vybavení
- vytváření příznivé atmosféry na škole
- promyšlená práce se žáky se specifickými poruchami učení a chování

Negativní zjištění

- vysoká nekvalifikovanost a z toho vyplývající nedostatky v kvalitě vzdělávání

- nízká úroveň osvojených vědomostí v německém jazyce v pátém ročníku
- nedostatečné materiální a prostorové podmínky pro výuku tělesné výchovy

Doporučení

- poskytovat trvale intenzivní pomoc odborně a pedagogicky nezpůsobilým pedagogům
- zajistit, aby žáci v německém jazyce získali potřebnou sumu vědomostí, které jim umožní pokud možno bezproblémový přechod na úplnou základní školu
- ve spolupráci se spádovou školou vypracovat evaluační nástroje umožňující srovnání úrovně vědomostí a dovedností v hlavních předmětech
- sjednotit způsob práce s chybou, zlepšit úpravu písemných projevů žáků

Výchovně vzdělávací proces ve sledovaných předmětech probíhá podle schválených učebních plánů a osnov. Změny v personálním obsazení a vysoká nekvalifikovanost ovlivňují úroveň a kvalitu výuky a současně znamenají odklon od pojetí výuky v Obecné škole. V řízení školy jsou dodržovány platné právní normy.

Finanční prostředky přidělené škole jsou využívány promyšleně a ve prospěch žáků.

S přihlédnutím ke všem okolnostem je škola celkově hodnocena jako dobrá.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Marta Dolinská	Marta Dolinská v. r.....
Členové týmu	Mgr. Milena Sýkorová	M. Sýkorová v. r.....

V Ústí nad Labem dne 26. listopadu 1999

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 2. 12. 1999.....

Razítko

Ředitelka školy

Podpis

Řejhová v. r.....

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Dobrý	<i>Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Ještě vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	1999-12-14	066-812/99-2036
Zřizovatel	1999-12-14	066 813/99-2036
Rada školy	---	---

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Nebyly podány